

For første gang holdes et av våre europeiske treff i Berlin. Berlin er en by preget av stort mangfold. En by som ser framover, men som også prøver å leve med minnet om en smertefull fortid. En by der befolkningen har vist at den ikke mister motet i vanskelige tider.

De kristne i Berlin er i mindretall, men de prøver å leve ut evangeliet. Siden de hører til forskjellige kirkesamfunn er felles vitnesbyrd og økumenisk engasjement ikke noe de kan velge, men noe som er nødvendig for å overleve. Mange menigheter er steder for menneskelig solidaritet hvor fattige blir tatt i mot.

Første gang en Taizé-bror besøkte Berlin var i 1955. Da muren ble bygd i 1961 og byen ble delt i to, besøkte brødrene Øst-Berlin oftere, og i 1980-årene ble det dannet mange bønnegrupper. Bror Roger besøkte byen i 1986 som en etappe på «pilegrimsferden for tillit». Da måtte man få tillatelse fra de kommunistiske myndighetene til å feire en bønnegudstjeneste, som ble holdt samtidig i to store kirker – en protestantisk og en katolsk – og samlet 6000 unge fra Øst-Tyskland. Tillatelsen ble gitt med betingelse om at ingen fra Vest kunne delta. Nå er denne perioden slutt og Berlin har blitt et symbol for alle i verden som forsøker å heve seg over murer som skiller, for å spre tillit.

Brev fra Taizé

NO

BREV 2012

Mot en ny solidaritet

For at en ny solidaritet mellom mennesker skal vokse fram på alle nivåer – i familier, i lokalsamfunn, i byer, og landsbyer, mellom land og verdensdeler – må vi våge å ta viktige valg.¹

Vi er klar over farene og lidelsen som menneskeheten og planeten vår må bære, og vi vil ikke la frykten og motløsheten få overtaket.²

Likevel trues menneskenes skjøre håp stadig. Økonomiske problemer som blir tyngre og tyngre, samfunnsstrukturer som av og til virker ugjennomtrengelig kom-

plekse, og hjelpeløshet ovenfor naturkatastrofer, virker alle hemmende på håpets ferske knopper.³

Hvis vi skal skape nye former for solidaritet, er ikke da tiden moden for igjen å løfte fram tillitens kilder?

Ingen mennesker, og heller ingen samfunn, kan leve uten tillit.

Sårene etter å ha vist tillit og så blitt forrådt, går dypt.

Tillit er ikke lettlurt blindhet, det er ikke et lettvindt ord. Tillit er resultatet av et valg, frukten av en indre kamp. Hver dag kalles vi til på nytt å bryte opp fra bekymring for å greie å vise tillit.

TILLIT MELLOM MENNESKER

Når vi åpner veier for tilliten, svarer vi på et akutt behov: På tross av at kommunikasjon blir enklere og enklere, er våre menneskelige samfunn fremdeles fragmenterte og oppsplittet.

Murer er ikke noe som bare finnes mellom folkeslag og verdensdeler, men også nær oss selv – til og med i menneskehjertet. Tenk på fordommene mellom forskjellige nasjonaliteter. Tenk på innvandrerne som er så nær, og likevel

¹ Selv om det alltid har vært behov for solidariteten mellom menneskene, må den stadig fornyes gjennom nye uttrykksformer. I dag er det avgjørende, kanskje mer enn noen gang, at de yngre generasjonene kan forberede en mer retterdig deling av ressursene på jorda og mer lik fordeling av rikdommen, både mellom verdensdeler og innen landegrensene.

² Det er mulig å finne en giv for en ny solidaritet. Den får næring fra overbevisningen om at historiens gang ikke er forutbestemt. La oss hente fram noen eksempler blant mange: Etter 2. verdenskrig begynte en håndfull politiske ledere som bar håp mot all håpløshet og trodde på forsoning å bygge et Europa i solidaritet. I 1986 skapte en fredelig revolusjon på Filippinene en dyptgående forvandling. Den store polske folkebevegelsen Solidarność la uten vold grunnlaget for at mange europeiske land fant veien til frihet. Samtidig begynte latin-amerikanske land på veien mot demokrati og opplevde en økonomisk utvikling ingen kunne drømt om – og som de fattige nå forhåpentligvis vil få glede av. I Sør-Afrika førte slutten på apartheid og Nelson Mandelas utstrakte hånd til en forsoning ingen kunne håpt på. Og nylig har vi vært vitne til at den politiske volden i Nord-Irland og Baskerland har tatt slutt.

³ Krisen i verdensøkonomien stiller spørsmål til oss. Maktbalansen i verden forandrer seg. Ulikheten vokser. Gårsdagens trygghet bærer ikke i dag. Kan dette være en grunn til at vi må tenke mer over valgene vi gjør for livene våre?

ofte så langt borte. Fremdeles er religionene ubevisste på hverandre, og selv kristne er splittet i en skare av forskjellige kirkesamfunn.

Fred i verden begynner i våre hjerter.

For å sette solidariteten i gang, er vi nødt til å gå de andre i møte; noen ganger tomhendt og lyttende mens vi forsøker å forstå den mannen eller kvinnen som ikke tenker som oss... Da kan en fastlåst situasjon allerede være forvandlet.

La oss prøve å ha oppmerksomheten på de svakeste, de som ikke finner arbeid... Vår oppmerksomhet overfor de fattigste kan uttrykke seg i sosialt engasjement. Men på et dypere plan er det en holdning av å være åpen overfor alle: Selv de som står oss nær, er til en viss grad fattige som trenger oss.⁴

Stilt ovenfor fattigdom og urettferdighet blir noen grepet av opprøret, eller fristet til blind vold. Vold kan ikke være en måte å forandre samfunnet på.⁵ Men vi trenger å lytte til de unge som gir uttrykk for hvor opprørte de er, for å kunne forstå de grunnleggende årsakene som ligger bak.⁶

En giv for en ny solidaritet henter næring fra dype overbevisninger. Behovet for å dele er en av dem.⁷ Dette er et grunnleggende bud som kan samle både troende fra forskjellige religioner, og troende og ikke-troende.

TILLIT TIL GUD

Solidariteten mellom mennesker kan hvile på trygg grunn når den viser til Gud. Likevel blir det ofte stilt spørsmålstegn ved tilliten til Gud. Mange troende har hatt slike ne-

⁴ Fattigdom gjelder ikke bare det materielle. Den kan bestå i å mangle venner, ikke finne noen mening med livet, ikke ha tilgang til rikdommen man finner i lyrikk, musikk, kunst – alt som åpner skaperverkets skjønnhet for oss.

⁵ I Øst-Tyskland i 1989 kvelden før Berlinmuren falt, ba de som organiserte demonstrasjonene om at alle skulle bære et tent lys. En hånd måtte holde lyset og den andre måtte beskytte flammen mot vinden så ingen hadde hender frie til voldshandlinger.

⁶ Noen unge spanjoler fra bevegelsen indignados i Madrid skrev til meg: «Hva som helst kan skje dersom situasjonen ikke blir bedre. Mange er arbeidsløse. De mister hjemmene sine og sine grunnleggende menneskeretter. Det er stor forvirring og mye sinne på grunn av et urettferdig juridisk, økonomisk og sosialt system, og et demokrati ute av funksjon som ikke kan sikre grunnlovens borgerrettigheter om et ordentlig sted å bo og til fysisk og psykisk integritet... Du spurte hva Taizé kunne gjøre for oss. Vårt svar er: Dere kan gjøre det dere allerede gjør, vise oss hvordan vi kan beholde den indre roen. Vi trenger bønnene deres og all den omsorgen dere har vist. Dere kan også hjelpe til med å spre informasjon til andre unge som deler våre bekymringer.»

⁷ For eksempel forståelsen av at Vesten ikke så mye bes om å gi humanitær bistand til Afrika som å sikre rettferdighet for denne verdensdelen. Det samme gjelder for land som Haiti: Det haitianske folket, så stolte og så troverdige i troen, er et av de dårligst behandlede og mest ydmykede folkene opp igjennom historien.

gative opplevelser der de studerer eller arbeider, og av og til i sine familier.

Mange greier ikke å tro på en Gud som elsker dem personlig. Det er også mange som med stor oppriktighet stiller spørsmålet: Hvordan kan jeg vite om jeg kan tro?

I dag virker troen som en risiko – risikoen å vise tillit.

Tro betyr ikke først og fremst å holde fast ved sannheter; troen er et forhold til Gud.⁸ Den kaller oss til å snu oss mot Guds lys.

Troen vil ikke gjøre oss underdanige eller knuse det vi har oppnådd i våre liv.⁹ Troen på Gud gjør oss fri – fri fra frykt, fri til et liv i tjeneste til dem Gud legger i våre hender.¹⁰

Jo mer tilliten til Gud vokser, jo mer vil hjertene våre åpnes så de kan romme alt menneskelig over hele verden, i alle kulturer. De vil også kunne ta i mot vitenskapen og ny teknologi som gjør at vi kan lindre lidelse og at samfunn kan utvikle seg.

Som sola, er Gud for blendende til å se på. Men Jesus lar Guds lys skinne igjennom. Hele bibelen leder oss til en tillit: at den absolutt oversanselige Gud trer inn i vår menneskelige virkelighet og snakker til oss i et språk vi forstår.

Hva er spesielt med den kristne troen? Personen Jesus og det å leve i fellesskap med ham. Dette vil vi aldri slutte å bli dypere og dypere klar over.

DEN FORENENDE KRISTUS

Vi er alle pilegrimer, på leting etter sannhet. Å tro på Kristus betyr ikke å eie sannheten, men å la han som er sannhet få gripe oss, og å bevege oss mot åpenbaringen av hele sannheten.

Den store og overraskende nyheten er og vil alltid være at Jesus formidlet Guds lys gjennom et enkelt liv. Livet i

⁸ Pave Benedikt XVI har mange ganger lagt vekt på at grunnlaget for troen er et personlig forhold til Gud. For eksempel skrev han: «Å være kristen er ikke resultatet av et moralsk valg eller en høyverdig tanke, men av møtet med en hendelse, en person, som gir livet en ny horisont og en fast retning.» (Benedikt XVI, *Deus caritas est*, Innledningen, nr. 1)

⁹ Troen vår må stadig befris fra innbilninger og frykt, av og til gjennom en indre kamp mellom tvil og tillit. Fornuftens vår er med på denne kampen og tar ikke til takke med enkel utenatføring. Derfor er det så mange unge i dag som ikke lenger er fornøyd med å vise til Kirkens tradisjoner. For dem er personlig deltakelse og overbevisning uunnværlige for å bli motivert til den tilliten troen er.

¹⁰ Som en kommentar til Paulus' ord: «fri og ikke underlagt noen, har jeg gjort meg til tjener for alle» (1. korinterbrev 9,19), skrev Martin Luther dette: «Et kristent menneske er en helt og holdent fri herre over alle ting og ikke underlagt noen. Et kristent menneske er en tvers igjennom pliktskyldig trell under alle ting og underlagt enhver.» (Luther, *Om den kristne frihet*)

Gud gjorde ham enda mer menneskelig.¹¹ Gud viste fullt ut hvem han var gjennom menneskelivets enkelhet, og slik fornyet han sin tillit til menneskeheten; og han gjorde oss i stand til å tro på mennesket. Fra da av kan vi verken la oss fortvile over verden eller oss selv.

Ved å godta en voldelig død uten å svare med vold, brakte Jesus Guds kjærlighet til det stedet hvor det bare fantes hat.¹² På korset nektet han å passivt overgi seg til en skjebne. Han viste kjærlighet til slutten, og på tross av det absurde og uforståelige i lidelsen holdt han fast ved tilliten til at Gud er større enn ondskaper, og at døden ikke ville få siste ord. Paradoksalt nok ble hans lidelse på korset tegnet på hans uendelige kjærlighet.¹³

Og Gud reiste ham opp fra de døde. Kristus tilhører ikke bare fortiden. Han er der for oss hver eneste dag. Han formidler Den hellige ånd, som gjør oss i stand til å leve med Guds eget liv.

Kjernen i vår tro er den oppstandne Kristus, tilstede midt iblant oss og med et personlig kjærlighetsbånd til hver enkelt. Når vi vender øynene våre mot ham, vekkes undringen og en dypere forståelse av tilværelsen.

Når vi ser mot hans lys i bønn, skinner lyset litt etter litt i vårt indre. Kristi mysterium blir mysteriet om vårt

eget liv. Våre indre selvmotsigelser og det vi frykter forsvinner ikke. Men ved Den hellige ånd trenger Kristus gjennom det som plager oss ved oss selv, så langt at mørket blir opplyst.¹⁴ Bønnen leder oss samtidig mot Gud og mot verden.

Slik som Maria Magdalena, som så at Kristus levde påskemorgen, er vi kalt til å dele dette gode budskapet med andre.¹⁵

Kirkens kall er å samle kvinner og menn og barn rundt hele verden, av alle språk og folkeslag, sammen i Kristi fred. Kirken er tegnet på at evangeliet snakker sant: Den er Kristi Kropp som får sin livsgnist ved Den hellige ånd. Den gjør «den forenende Kristus» nærværende.¹⁶

«Når Kirken uopphørlig lytter,¹⁷ heler og forsoner, blir den det den er på sitt mest skinnende: et forenet fellesskap av kjærlighet, medfølelse og trøst, et gjennomskinnelig speilbilde av den oppstandne Kristus. Uten å være fjern eller tilbaketrukket, og fri for alle typer gravalvor, kan Kirken la troens ydmyke tillit skinne rett inn i våre menneskehjerter.»¹⁸

¹¹ Jesus var ingen stor asket. Han utførte under, spesielt som helbredelser. Men i det avgjørende øyeblikket, på korset, da han kunne bevist at han var den som Gud hadde sendt, var det stillhet fra Gud, en stillhet som alle som lider kjenner og som han ville dele. Det var vanskelig for disiplene å forstå at Jesus var en fattig messias. De håpet kanskje han ville endre de sosiale eller politiske forholdene i samtiden. De innså ikke at han først og fremst hadde kommet for å utrydde ondskaper ved roten.

¹² «Han svarte ikke med hånt når han ble hånt, han truet ikke når han led, men overlot sin sak til ham som dømmer rettferdig.» (1. Peter's brev 2,23)

¹³ Når vi blir stilt ovenfor de uskyldiges uforståelige lidelse, vet vi ofte ikke hva vi skal si. Og spørsmålet, ropet, som lyder gjennom menneskehetens historie berører oss i hjertet: Hvor er Gud? Vi har ingen ferdige svar, men vi kan overgi oss selv i tillit til Kristus, som overvandt døden og er med oss i vår lidelse.

¹⁴ Bønnen, betraktningen av Guds lys, er også å lytte. Gjennom Skriften forstår vi at Gud er den ene som snakker til oss og som av og til spør oss ut. Og av og til er Kristus en fattig mann for oss, en som ønsker å bli elsket og som sier til oss: «Se, jeg står for døren og banker.» (Johannes' åpenbaring 3,20)

¹⁵ Se Johannes 20,11-18.

¹⁶ Den «forenende Kristus» er et av Bror Rogers uttrykk (på engelsk: Christ of communion, oversettes her med «forenende» for å forsøke å vise til både det sosiale fellesskapet og til det dypere fellesskapet i Gud. Overs.anm.). En liknende formulering, «Kristus eksisterer som fellesskap», ble skapt av teologen fra Berlin, Dietrich Bonhoeffer, da han var veldig ung, bare 21 år gammel. Han skrev at «gjennom Kristus er menneskeheten virkelig forenet i Gud.» (Bonhoeffer, *Sanctorum communio*).

¹⁷ Over alt i Kirken kunne en lyttende tjeneste bli utført av menn og kvinner som viet seg til oppgaven. Det finnes lekfolk som kan lytte på denne måten, som ville utfylle den lyttende tjenesten som blir utført av ordinerte.

¹⁸ Bror Roger, *I alle ting en stille glede*.

Videre etapper på pilegrimsferden for tillit på jord

Fredag 2. mars 2012 drar Bror Alois til Geneve sammen med en internasjonal gruppe unge voksne.

14.-18. november 2012 vil det tredje internasjonale treffet for unge voksne i Afrika bli arrangert i Kigali i Rwanda.

Fra 28. desember 2012 til 2. januar 2013 vil det 35. europeiske treffet for unge voksne holdes. Stedet offentliggjøres på treffet i Berlin.

4.-6. januar 2013 vil Bror Alois, sammen med unge fra forskjellige verdensdeler, reise til Istanbul for å feire Åpenbaringshøytiden (Epifania) sammen med den økumeniske patriarken av Konstantinopel, Bartolomeus I, og alle kristne i byen.

Hilsener til deltakerne på treffet i Berlin kan leses på nett: se <http://www.taize.fr>

Å PRØVE Å VÆRE «JORDENS SALT»

Den forenende Kristus kom ikke for å gjøre de kristne til en forening som er isolert eller adskilt. Han sender dem for å tjene menneskeheten som surdeig for tillit og fred.¹⁹ Et synlig forenet fellesskap mellom de kristne er ikke et mål i seg selv, men et tegn på menneskelighet: «Dere er jordens salt».²⁰

Ved korset og oppstandelsen gir Kristus startskuddet for en ny solidaritet mellom alle mennesker. I ham er oppdelingen av menneskeheten i motstridende grupper allerede overvunnet. I ham utgjør alle én familie.²¹ Forsoning med Gud betyr forsoning mellom menneskene.²²

¹⁹ Selv om dette er en måte å tjene på som går i mot alt som gjør samfunnet mindre menneskelig, skjer denne tjenesten særlig og alltid i konstruktiv og respektfull dialog med verdens ulike kulturer og tidsepoker. «Surdeigen viser ikke sin kraft før den kommer nær deigen, og ikke bare nær, men blandet sammen med deigen til man ikke kan skille dem fra hverandre.» (St Johannes Kryssostomos, *Homilie 46 over Matteus*)

²⁰ Matteus 5,13.

²¹ Kristus sa: «Og når jeg er løftet opp fra jorden, skal jeg dra alle til meg» (Johannes 12,32). Og apostelen Paulus sa: «Her er ikke jøde eller greker, her er ikke slave eller fri, her er ikke mann eller kvinne» (Galaterbrevet 3,28).

²² Se Efeserbrevet 2,14-18. Kristus rev ned muren som skilte Guds folk fra de andre: Alle har tilgang til Gud. Solidaritet kan ikke begrenses innen familien eller folket – den strekker seg lengre enn alle særinteresser.

Men hva hvis saltet mister sin kraft... Vi må innse at vi kristne ofte skjuler for denne delen av budskapet fra Kristus. Spesielt må vi spørre, hvordan kan vi utstråle fred mens vi fremdeles er splittet?

Vi har kommet til et punkt i historien der det er viktig å gi nytt liv til dette budskapet om kjærlighet og fred. Vil vi gjøre alt vi kan for at det kan skinne, frigjort fra misforståelser, i sin skjøre enkelhet?

Kan vi, uten å tvinge noen, vandre sammen med dem som ikke deler vår tro, men som er på leting etter sannheten med hele sitt hjerte?²³

På vår leting etter nye uttrykk for solidaritet og etter å åpne nye veier for tillit, både finnes det og vil det alltid finnes prøvelser. Til tider vil det virke som om de overvelder oss. Hva skal vi gjøre da? Er ikke vårt svar på personlige prøvelser og på de prøvelsene andre mennesker må leve med, å elske enda mer?

f. Alois

²³ For eksempel ved å dele spørsmål som «hva er meningen med livet?», «hva gir livet retning?», «hvilket mål gjør tilværelsen min helhetlig?».

I 2015: Samling for en ny solidaritet

I løpet av de neste tre og et halvt årene vil vår «pilegrimsferd for tillit på jorden» lete etter nye måter å sette den nye solidariteten som dette brevet snakker om ut i livet.

En ny solidaritet som kan samle alle pilegrimer for fred, pilegrimer for sannhet, om de er troende eller ikke-troende.

Tre og et halvt år som skal la unge fra alle verdensdeler hente fram kreftene sine og samle alle sine lengsler, instinktive følelser og erfaringer.

2012: Nye veier til tillit mellom mennesker

2013: Nytt lys på kildene til tillit til Gud

2014: På vei mot synlig fellesskap av alle som elsker Kristus

2015: Å bli «jordens salt»

Og for å oppsummere denne leteprosessen og få ny kraft blir det

i august 2015:

En samling i Taizé for en ny solidaritet

75 år med Fellesskapet i Taizé
100 år siden Bror Rogers fødsel

For at så mange unge som mulig skal bli hørt, vil denne samlingen forberedes av treff i alle verdensdeler.